

פרק המקבל

בחוכר אינה עוסקת באריס, וכן להיפך.

יש פועל שמקבל עליו לעבוד בשדה לעולם, וליטול שכרו כאריס לפי אחוזים, והוא נקרא **שתלא**.

מתניתין:

המקבל שדה מחבירו לעבוד בה, לזורעה ולקצור את פירותיה, בין אם קיבלה באריסות, על מנת לקבל שכר לפי כמות היבול, ובין אם קיבלה בשכירות, על מנת לקבל סכום קצוב בדמים, או בחכירות, על מנת לקבל סכום קבוע בפירות,

מקום שנהגו הפועלים לקצור את השיבולים בעזרת מגל, ועל ידי כך נשארים שורשי התבואה בקרקע, יקצור במגל!

מקום שנהגו לעקור את השיבולים ביד עם השרשים, יעקור!

מקום שנהגו לחרוש אחריו, לאחר הקצירה או העקירה כדי שימותו שרשי העשבים הרעים, יחרוש אחריו!

הכל כמנהג המדינה.

השוכר פועל כדי שיטרח ויזרע ויקצור בשדהו, על מנת שיקבל את שכרו מהיבול שתוציא השדה לפי אחוזים, אם תוציא הרבה יקבל הרבה ואם מעט יקבל מעט, נעשה הפועל כשותף של בעל הבית ביבול השדה, והוא הנקרא **אריס**.

בפרק זה מדובר באריס המביא את הזרעים משלו, ומשום כך נעשה האריס כבעל השדה, שנוטל את כל היבול, והוא משלם ממנו לבעל הבית למחצה לשליש ורביע מן היבול, כפי שקבעו ביניהם. נמצא שבעל הבית הוא הנוטל לפי אחוזים, ואילו הפועל נוטל את כל השאר.

אך אם סיכמו ביניהם שיקבל הפועל את שכרו בסכום קצוב מראש, נעשה הפועל **שכיר** של בעל הבית, ואז אין לו חלק בגוף השדה.

וכן אם רצה הפועל לקבל את שכרו בסכום קצוב של פירות, הוא נקרא **חוכר**, ודינו שווה בכל דבר לשוכר⁽¹⁾.

בגמרא מבואר, שמלבד שתי המשניות הראשונות, אין דינים שבהם שווים חוכר ושוכר לקבלן אריס⁽²⁾, והמשנה העוסקת

1. כך מבואר בתוספתא [דמאי ו] : מה בין שוכר לחוכר שוכר במעות חוכר בפירות, וכן כתב הרמב"ם [שכירות ח א] "שניהם דין אחד להם".
2. כך היא דעת רש"י, אבל הרשב"א נקט שאין

הכוונה לומר שדין האריס והחוכר אינו שווה, אלא שיש משניות אשר לגבי אריס או חוכר אין בהן חידוש, ולכך דיברה המשנה רק באחד מהם, וכך נקט המגיד משנה [שכירות ב ג] בדעת הרמב"ם.